

Møtereferat

Til stede:	Lise Weltzien, Plan- og bygningsetaten, Oslo kommune Torstein S. Throndsen, Plan- og bygningsetaten, Oslo kommune (fram til 09.30) Torgeir Fagersand, Statsforvalteren Kristian Tveiten, Statsforvalteren Håvard Eriksson, Jernbanedirektoratet Arne Torp, Statens vegvesen Runar Nedregård, Lørenskog kommune Henrik Langum, Lørenskog kommune Astrid Taklo, Bærum kommune Beate Nygård, Nordre Follo kommune Håvard Mageli, Lillestrøm kommune (fra 10.30) Andreas Berntsen, Ruter Toril Skovli, Akershus fylkeskommune Marit Louise Lindholm, Bane NOR Ingunn Opheim Ellis, Norconsult Vilde Rooth, Bymiljøetaten, Oslo kommune Camilla Lee Maana, Bymiljøetaten, Oslo kommune Håvard Havro Bjørnstad, Bymiljøetaten, Oslo kommune Nick Harris-Baxter, Bymiljøetaten, Oslo kommune Tora Voll Dombu, Bymiljøetaten, Oslo kommune
Forfall:	Rælingen kommune, Asker kommune
Møtegruppe:	Bybåndssamarbeidets arbeidsgruppe
Møtested:	Plan- og bygningsetaten, Vahls gate 1
Møtetid:	26.02.2026, 09.15-11.30
Referent:	Tora Voll Dombu

Referat fra møte i arbeidsgruppa for Bybåndssamarbeidet

Vilde Rooth (Bymiljøetaten, Oslo kommune) introduserte dagens tema: Mål og indikatorer, og snakket om koblingene mellom Regional plan for areal og mobilitet, byvekstavtalen og Oslopakke 3.

Indikatorer til regional plan

Torstein S. Throndsen presenterte dagens indikatorer i regional plan (RPATP) og byvekstavtalen.

Det er et omfattende indikatorsystem i gjeldende regional plan og medfølgende handlingsplan. Det rapporteres på mellom 32 og 44 indikatorer hvert år, fordelt på åtte tema. Innimellom gjøres også dypdykk på enkelte tema som indikatorene ikke fanger opp.

Kommunene står for det meste av rapporteringa, men en del indikatorer hentes direkte fra andre kilder. Dette er blant annet byvekstsamarbeidets rapportering, Ruters årsrapport, Miljødirektoratets rapportering på klimagassutslipp og målinger av luftkvalitet.

Det er ikke nødvendigvis sammenheng mellom kommunenes vedtatte grønne grense og vekstområder definert i regional plan.

Rapportering ligger tilgjengelig på www.plansamarbeidet.no.

Evalueringa av RPATP pekte på behov for lange tidsserier i rapportering. Dette bør ivaretas også med rapportering når ny plan er klar. Med oppdatert plan med nye temaer og mål, må indikatorsettet oppdateres og utvides med nye indikatorer.

Samferdselsdepartementet har satt ned en arbeidsgruppe som skal se på indikatorer for arealutvikling. Indikatorene som foreslås ligner på rapporteringa fra RPATP, og ser på om nye boliger og arbeidsplasser etableres innafor/utafor en definert (gang)avstand fra sentrum og knutepunkt, i stedet for en avstandsbasert indikator.

Prosjektpresentasjon: «Mål og indikatorer i byvekstavtalene»

Ingunn Opheim Ellis (Norconsult) presenterte prosjektet «Mål og indikatorer i byvekstavtalene», finansiert og eid av Storbyforskning/KS. Prosjektet ledes av Bymiljøetaten i Oslo kommune, og Norconsult er innleid konsulent. Prosjektet startet høsten 2025 og skal gå til mai 2026. Alle sju byområder med byvekstavtaler inngår i prosjektet.

Formålet er å utvikle et kunnskapsgrunnlag om mål og indikatorer i byvekstavtalene, i lys av de tre bærekraftsdimensjonene. Prosjektet er utforskende, og skal ikke komme med anbefalinger.

Viktige funn så langt er at byområdene opplever at det er dårlig koordinering mellom mål på ulike nivå, og medfølgende indikatorrapportering. Etter at nullvekstmålet ble utvidet, ble det laget en del nye indikatorer for å favne hele målet, men det mangler fortsatt indikatorer om kø, luftforurensning og støy. En del rapportering skjer nasjonalt og dermed likt for alle byområder, mens særlig arealindikatorene gjøres forskjellig i de ulike byområdene. Dette gjør det vanskelig å sammenligne mellom de ulike områdene. Byområdene opplever dårlig sammenheng mellom rapportering og den overordna avtalen; Å sitte med rapportering kan oppleves litt «ensomt», man finner ikke igjen rapporteringa si noe sted.

Nordre Follo: Kommunaldepartementet og Samferdselsdepartementet driver med et arbeid, hvor de ser på arealindikatorer. Er prosjektet klar over og koordinert med dette arbeidet?

Svar: Ja. Vårt arbeid kommer ikke til å anbefale endringer, men vi har det med oss. Høringssvarene til departementets arbeid blir viktige, særlig fra byområdene. Det har ikke vært direkte kontakt mellom prosjektet og departementet.

Statsforvalteren: KDD er klar over dette, de blir ferdige med sitt arbeid før dette prosjektet er ferdig.

PBE: Attraktive byer og tettsteder er et mål i byvekstavtalen for Oslo-området, men har ikke indikatorer. Dette målet har vært vanskelig å kommunisere. Finnes dette målet i andre byvekstavtaler?

Svar fra Norconsult: Har ikke full oversikt over de andre avtalene. Noen er fornøyde med en snever avtale som handler mest om trafikk, mens andre vil utvide og se på andre forhold, for eksempel sosial bærekraft. Dette er ikke med i målformuleringen i nullvekstmålet. Det er flere forhold som ikke fanges opp i nullvekstmålet, og det er deler av nullvekstmålet som ikke dekkes av indikatorer.

Bærum: Målet for byvekstavtalen har blitt til historisk, og ting har utviklet seg. Mål og indikatorer ble stort sett utviklet av Statens vegvesen, og tanken var å stoppe økning i trafikk. Først med argument om å kutte utslipp, så senere med flere andre argument. Det har vært en suksessiv prosess, det blir stadig bedre.

EU-regelverk: TENT-T og Sustainable Urban Mobility Plan (SUMP)

Vilde Rooth (Bymiljøetaten, Oslo kommune) presenterte føringer fra TEN-T (EUs transportnettverk). Regelverket ble tatt inn i EØS-avtalen i 2025. Det vil trolig komme krav om at «urbane noder» i det europeiske transportnettverket utarbeider en SUMP innen 2027. Oslo er en slik node.

Planregimet i Norge ligger nært EUs retningslinjer for SUMP, så trolig kan eksisterende planer og planer som er i prosess utgjøre SUMP.

Det er den funksjonelle byen som er omfattet av dette regimet, ikke Oslo kommune. For Oslo vil Regional plan for areal og mobilitet og temaplan for grønn mobilitet sannsynligvis utgjøre Oslos SUMP. Det er uklart om andre kommuner i bybåndet trenger lokale mobilitetsplaner/-strategier for å tilfredsstille EUs krav.

Det finnes et forslag til et omfattende indikatorsett for mobilitetsspørsmål som det skal rapporteres på, muligens allerede ved utgangen av 2027. Lenker til dette ligger i presentasjonen (vedlegg). Dette vil kreve ressurser til rapportering, i datainnhenting og bearbeiding. Det er åpning for lokal tilpasning i EØS-regelverket, men det er uklart hvordan regelverket vil tilpasses norske forhold.

Sosial bærekraft i mobilitet

Håvard Havro Bjørnstad (Bymiljøetaten, Oslo kommune) presenterte aktuelle problemstillinger om sosial bærekraft i mobilitet, og henviste til Nettverk for sosial bærekraft og mobilitet, som NMBU koordinerer. Nettverket arrangerer et seminar i Oslo 11. mars, som er åpent for påmelding. Påmelding ligger på NMBUs nettsider: <https://www.nmbu.no/fakulteter/fakultet-landskap-og-samfunn/arrangementer/operasjonalisering-av-sosial-baerekraft-i>.

I byvekstavtalen er ikke sosial bærekraft eksplisitt nevnt, men mye i avtalen handler likevel om sosial bærekraft. Luftforurensning, kø og støy er eksempler på dette. Helseperspektivet er tungt i sosial bærekraft.

Som en del av byutredningene har TØI sett på hvordan de ulike virkemiddelpakkene påvirker sosial bærekraft. VP1 kan øke eller minske sosiale forskjeller, alt etter som hvem som påvirkes. VP2 preges av at bompenger er sosialt urettferdig, og påvirker dem som tvinges til å bruke bil. VP3 kan ha en bedre fordelingsprofil, men dette er ikke gitt. VP4 kan føre til dyrere boliger i sentrumsområder, som kan gjøre bompenger enda mer urettferdig.

I planprogrammet for ny regional plan for areal og mobilitet er det fastsatt at sosial bærekraft skal vektlegges mer enn i gjeldende plan.

Bærum: Det er en kostnad ved fortetting, i sosiale kostnader. Støy og støv er dyrt på samfunnsnivå.

AFK: Er det definert hvilke deler av sosial bærekraft som skal inkluderes i arbeid med mobilitet? Helseproblem som følge av støy er veldig konkret, men hva med indirekte negative effekter av fortetting? Hvor går skillet mellom hva som skal inn og hva som er utenfor? Det må avgrenses.

Nordre Follo: Det er også positive effekter av fortetting, som bedre tilgang til kollektivtransport.

Jernbanedirektoratet: Vi må se på gevinster, vi får dem ikke frem på en god måte. Det er mange gevinster ved å bedre tilgang til gange, sykkel og kollektivtrafikk.

Lillestrøm: Hvorfor blir det så store forskjeller i sosial sammensetning av nybygde og fortetta områder? Familier med lavinntekt bosetter seg gjerne på steder med lav tilgang til kollektivtransport. Vi kan ikke bare skyve «problemet» utover byvekstområdet. Tilgang til mobilitet og tilgang til bolig henger sammen.

BYM: Universell utforming er et viktig perspektiv i sosial bærekraft og mobilitet.

Svar: Vi må passe på at vi ikke har så mange restriksjoner på bilbruk at noen grupper stenges helt ute. Vi må ha avbøtende tiltak for grupper som ikke kan bruke mobilitetssystemet som er designa for majoriteten.

Statens vegvesen: Politikere er svært opptatte av fordelingsvirkninger. Vi må også få fram de positive konsekvensene. Skal vi for eksempel måle virkninger for flere grupper? Se på konsekvenser for eksempelvis lavinntektsgrupper, barnefamilier og ulik geografi.

PBE: Skal lage indikatorer for RAMP, og der står vi friere enn i byvekstavtalen. Kartlegging av tilgjengelighet til bl.a. nærfunksjoner og kollektiv, gang- og sykkelnett kan være en god indikator. Folkehelse er spesielt viktig. Beveger oss over mot kvalitative indikatorer, må se hvordan vi kan bruke dem og sammenligne. Må jobbe med definisjoner så de blir dekkende nok.

Vedlegg: 1.Presentasjon PBE, BYM og Norconsult

